

sig selv er en tilstrækkelig begrundelse for forhøjet erstatning, og hvad er i bekræftende fald ministerens holdning til dette?»

Supplerende svar (28/1 98)

Justitsministeren (Frank Jensen):

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet modtaget følgende udtalelse fra Rigsadvokaten, hvortil Justitsministeriet kan henholde sig:

»Højesteret tog i en dom af 12. september 1997 (U 1997.1498 H) blandt andet stilling til spørgsmålet om udmåling af godtgørelse for tort til en person, der ved en fejl fra myndighedernes side var blevet indsat til afsoning af en allerede udstået frihedsstraf.

Højesteret fandt, at godtgørelsen for den ulovlige frihedsberøvelse burde udmåles med udgangspunkt i de administrativt fastsatte standardtakster for godtgørelse efter retsplejelovens § 1018 a – d. Højesteret fandt endvidere, at det forhold, at en frihedsberøvelse eller en anden straffeprocessuel eller strafferetlig foranstaltning ikke alene har været uberettiget, men har savnet hjemmel og derfor må karakteriseres som ulovlig, ikke i sig selv kan begrunde en forhøjelse i forhold til standardtaksten. I den konkrete sag fandt Højesteret, at den ulovlige frihedsberøvelse havde være ekstraordinært belastende for den pågældende på grund af dennes psykiske tilstand, og Højesteret forhøjede på denne baggrund godtgørelsen til næsten det dobbelte af standardtaksten. Højesterets dom er nærmere beskrevet i Rigsadvokaten informerer nr. 10/1997, der vedlægges i kopi.

Efter min opfattelse er der ikke ved Højesterets dom af 12. september 1997 sket en ændring af retspraksis.

Højesteret tog således ved dommen af 8. juni 1994 som gengivet i U 1994.677 og 679 H stilling til to sager vedrørende uberettiget visitation. I den ene sag havde både byretten og landsretten lagt til grund, at visitationen var ulovlig, mens den anden sag vedrørte en visitation, der var lovlig, men uberettiget. I begge sager udmålte Højesteret erstatningen til 200 kr. i overensstemmelse med de administrative takster for en uberettiget visitation. Dommen vedrørende den ulovlige visitation (U 1994.679 H) er af anklagemyndigheden fortolket således, at der ikke i almindelighed ydes forhøjet erstatning, selvom

tvangsindgrebet har savnet hjemmel. Der henvises i den forbindelse til Rigsadvokaten informerer nr. 7/1994, der vedlægges i kopi.

Efter Højesterets domme af 8. juni 1994 opstod der nogen uklarhed i retspraksis, idet Østre Landsret i to tilfælde (U 1995.548 Ø og Østre Landsrets dom af 26. februar 1996) tilkendte forhøjet torterstatning for ulovlige anholdelser.

Retstilstanden er efter min opfattelse nu afklaret ved Højesterets dom af 12. september 1997.

Jeg kan tilføje, at det afsnit i Højesterets dom af 12. september 1997, hvorefter henholdsvis ulovlige indgreb og lovlige, men uberettigede, indgreb udløser samme godtgørelse for tort, er i overensstemmelse med de synspunkter, som anklagemyndigheden gjorde gældende i sagen. Den nævnte retsopfattelse er efter min vurdering udtryk for en fornuftig retstilstand. Det er vigtigt at være opmærksom på, at der er tale om godtgørelse for tort, det vil sige den skade, som forvoldes ved krænkelse af en persons opfattelse af eget værd eller omdømme. En sådan skade er af ikke-økonomisk art og kan ikke måles i kroner og ører, og der er intet grundlag for at antage, at skaden er større ved ulovlige indgreb end ved lovlige, men uberettigede indgreb. I begge situationer må de personer, som indgrebene retter sig imod, antages at opleve indgrebene som ubegrundede. Den eventuelle misbilligelse af personer eller myndigheder, som er ansvarlige for et ulovligt indgreb, bør derfor ikke finde udtryk i en forhøjet økonomisk godtgørelse for ikke-økonomisk skade til den person, der har været udsat for indgrebet. Derimod kan sådanne indgreb eventuelt give anledning til kritik eller disciplinære foranstaltninger.«

Spm. nr. S 1092

Til forsvarsministeren (16/1 98) af:

Søren Søndergaard (EL):

»Hvad er grunden til, at ministeren ikke besvarer den sidste del af spørgsmål nr. S 944 om oplysninger om udenlandske skibe, der går gennem Storebælt, og vil ministeren på fornyet anmodning være så venlig at gøre det?«